

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.001.04.2022

Pan
Józef Radzion
Starosta Powiatowy
Starostwo Powiatowe w Żarach
Al. Jana Pawła II 5
68-200 Żary

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa
na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Żarach, Al. Jana Pawła II 5, 68-200 Żary (dalej: <i>Starostwo</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Józef Radzion, Starosta Powiatowy (dalej: <i>Starosta</i>) od 23 listopada 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Sebastian Stępień, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/12/2022 z 17 stycznia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Starostwo Powiatowe w Żarach dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa (dalej: <i>dotacja</i>).
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">- działania związane z wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa,- realizacja dochodów z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa,- działania windykacyjne Starostwa wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie i rozliczenie przez Starostwo otrzymanej w 2021 r. dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa oraz działania windykacyjne Starostwa wobec zaległości z tytułu gospodarowania tymi nieruchomościami.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Otrzymana w 2021 r. dotacja celowa na zadania z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w wysokości 250,7 tys. zł była prawidłowo

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

ewidencjonowana w księgach rachunkowych oraz wykazywana w sprawozdawczości budżetowej Starostwa. Kwota dotacji została praktycznie w całości wykorzystana.

Dochody i wydatki Powiatu z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa wykazano w sprawozdaniach zgodnie z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Starostwo prawidłowo rozliczało i potrącało na rzecz Powiatu dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, a należną Wojewodzie Lubuskiemu część przekazywało terminowo. Systematyczna kontrola terminowości dokonywania wpłat należności Skarbu Państwa skutkowała naliczaniem odsetek za zwłokę.

Szczegółowe badanie pięciu spraw wykazało, że działania windykacyjne dotyczące należności z tytułu użytkowania wieczystego i przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności prowadzono rzetelnie i zgodnie z przepisami.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacja dochodów z tego tytułu.

Opis stanu faktycznego

1. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

1.1. Stosownie do art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³, Starostwo otrzymało z budżetu państwa dotację celową na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w 2021 r. w wysokości 250,7 tys. zł (w 2020 r. kwota dotacji wynosiła 239,4 tys. zł). Na otrzymaną w 2021 r. kwotę dotacji składało się 12 transz, które Wojewoda przekazywał w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku⁴.

Wykonanie dotacji wyniosło 250,6 tys. zł, co stanowiło 99,9% otrzymanych środków (w 2020 r. Starostwo wykorzystało 239,4 tys. zł, co stanowiło 99,9% otrzymanych środków⁵).

Niewykorzystana w 2021 r. kwota dotacji wyniosła 106,64 zł i wynikała ze:

- sprzedaży lokalu mieszkalnego, co skutkowało zmniejszeniem podatku od nieruchomości w wysokości 106,40 zł,
- zaokrąglenia kwot wynagrodzeń o 0,24 zł.

Niewykorzystana część dotacji została terminowo zwrócona do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.⁶ (dalej: *LUW*).

(akta kontroli str. 58-62,64-89)

1.2. W oparciu o prowadzoną przez Powiat ewidencję ustalono, że wysokość kosztów realizacji przez Starostę zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w 2021 r. wynosiła 250,6 tys. zł, z tego koszty związane z gospodarką mieszkaniową wyniosły 188,4 tys. zł, a koszty wynagrodzeń i pochodnych – 62,2 tys. zł.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, ze zm.

⁴ Nie było przyjętego harmonogramu dotacji.

⁵ Kwota różnicy 0,62 zł, wynikająca z zaokrąglenia, została terminowo zwrócona, tj. 8 stycznia 2021 r.

⁶ Dyspozycja przekazania środków pieniężnych z dnia 13 stycznia 2022 r.

Przyznana przez Wojewodę Lubuskiego dotacja przekazywana była w terminach i wysokości, które nie pozwalały na bieżącą realizację zadań w trakcie roku. Konieczne było uruchomienie środków własnych Starostwa, i tak:

- w przypadku wydatków dot. gospodarki mieszkaniowej w pierwszym kwartale 2021 r. łączna kwota dotacji wyniosła 16,7 tys. zł, natomiast suma wydatków – 40,7 tys. zł,
- w przypadku wydatków dot. wynagrodzenia i pochodnych w grudniu 2021 r. kwota dotacji wyniosła 4,5 tys. zł, natomiast wydatki – 6,8 tys. zł.

Otrzymana łącznie kwota dotacji w 2021 r. w skali całego roku była niewystarczająca do realizacji zakładanych przez Starostwo zadań, w związku z tym Starosta wystąpił do Wojewody Lubuskiego z wnioskiem o zwiększenie kwoty dotacji, co zostało szerzej opisane w pkt 1.4. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 90-113)

1.3. Kwoty dotacji wykazane w sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Rb-27S oraz w sprawozdaniach o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami Rb-50⁷ za 2021 r. były równe rzeczywistym wpływom i wynikały z zapisów ewidencji księgowej.

Ewidencję sprawozdawczą otrzymanej dotacji po stronie dochodów prowadzono według działu 700 – Gospodarka mieszkaniowa, rozdziału 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami oraz § 211 - Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat. Ewidencję sprawozdawczą dotacji po stronie wydatków prowadzono natomiast według działu 700 – Gospodarka mieszkaniowa, rozdziału 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami oraz według poszczególnych paragrafów wydatkowych⁸.

Zastosowana klasyfikacja budżetowa była zgodna z załącznikiem Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁹.

(akta kontroli str. 58-63,114-231)

1.4. Przyznana przez Wojewodę Lubuskiego dotacja na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa, przekazywana była w takich terminach i wartościach, które nie pozwalały na prawidłową i terminową realizację zadań bez użycia środków własnych Starostwa.

Starosta wyjaśnił, że dotacja przekazywana była w transzach, co nie pozwalało na zaplanowanie wydatków, a sama otrzymywana kwota była niewystarczająca na pokrycie bieżących wydatków¹⁰. Powstała zatem sytuacja, w której Starostwo pokrywało brakujące kwoty w stosunku do przyznanych transz do czasu ich pełnego

⁷ Sprawozdania sporządzane były na dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia 2021 r.

⁸ To jest: § 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników, § 4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne, § 4110 – Składki na ubezpieczenie społeczne, § 4120 – Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy, § 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe, § 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia, § 4260 – Zakup energii, § 4300 – Zakup usług pozostałych, § 4480 – Podatek od nieruchomości.

⁹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

¹⁰ Przykładowo w styczniu 2021 r. Starostwo otrzymało dotację w wysokości 10 tys. zł, podczas gdy podatek od nieruchomości konieczny do zapłaty do 31 stycznia wynosił 12,9 tys. zł.

przekazania. Dopiero pod koniec roku możliwe było planowanie i realizowanie jakichkolwiek zleceń, np. dotyczących aktualizowania wyceny nieruchomości.

Przyznane kwoty dotacji były znacznie niższe od wnioskowanych, i tak:

- w 2020 r. wnioskowano o dotację w wysokości 398,5 tys. zł, natomiast Wojewoda przyznał Powiatowi 100,2 tys. zł, a następnie, na wniosek Starosty¹¹, zwiększył tę kwotę do 239,4 tys. zł;
- w 2021 r. wnioskowano o kwotę 446,8 tys. zł, natomiast przyznana dotacja wynosiła 121,8 tys. zł. W wyniku złożenia przez Starostę wniosku o przyznanie dodatkowych środków¹², Wojewoda zwiększył przyznaną dotację o 128,9 tys. zł z przeznaczeniem na zapłatę podatku od nieruchomości na rok 2021 do łącznej wysokości 250,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 95,97-113)

1.5. Starostwo nie skorzystało z możliwości dochodzenia należnego mu świadczenia przewidzianego w art. 49 ust. 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Starosta wyjaśnił, że przyznawana dotacja przez Wojewodę Lubuskiego na zadania zleczone związane z administrowaniem majątkiem Skarbu Państwa uniemożliwiała co prawda pełne i terminowe wykonywanie zadań, jednakże zadania te były realizowane z uwagi na fakt pokrywania płatności przez Starostwo. Mając świadomość wielkości dotacji, wydatki w Starostwie planowane były w taki sposób, aby kwota dotacji pozwoliła na ich bieżącą realizację. W związku z tym, nie korzystano z możliwości dochodzenia należnego świadczenia, gdyż przekazywana w trakcie całego roku dotacja pokrywała zaplanowane wydatki, a jej wartość zapewniała wykonanie zadań.

(akta kontroli str. 96)

Opis stanu
faktycznego

2. Dochody Powiatu z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

2.1. Starostwo z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa osiągnęło w 2021 r. dochody w łącznej kwocie 1.542,8 tys. zł (w 2020 r. dochody te wynosiły 889,8 tys. zł). Wzrosły zatem o 653 tys. zł w porównaniu do 2020 r., tj. o 42,3%.

Największe kwoty (stanowiące 98,8% całości wykonanych dochodów) Starostwo osiągnęło w następujących paragrafach:

- 0550 - opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości - 1.246,3 tys. zł (80,8% dochodów),
- 0760 - wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 153,3 tys. zł (9,9% dochodów),
- 0770 - wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości - 50,5 tys. zł (3,3% dochodów),
- 0750 - wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa - 38,9 tys. zł (2,5% dochodów),
- 0470 - wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebność - 35,7 tys. zł (2,3% dochodów).

¹¹ Pismo Nr WIGN.1512.1.2020 z dnia 4 lutego 2020 r., pismo Nr WIGN.1512.1.1.2020 z dnia 12 maja 2020 r.

¹² Pismo Nr WIGN.1512.1.2021 z dnia 2 lutego 2021 r.

Należności pozostałe do zapłaty za 2021 r. wynosiły natomiast 2.143,6 tys. zł (w 2020 r. należności te wynosiły 2.420,2 tys. zł). Zmalały zatem o 276,7 tys. zł w porównaniu do 2020 r., tj. o 13%.

Największe kwoty należności (stanowiące 95,6% całości należności) wystąpiły w następujących paragrafach:

- 0920 - wpływy z pozostałych odsetek - 1.045,8 tys. zł (48,8% należności),
- 0550 - opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości - 1.003,1 tys. zł (46,8% należności).

W 2021 r. wzrosła natomiast kwota zaległości w stosunku do roku 2020 i wyniosła 2.143,5 tys. zł, wobec 1.949,6 tys. zł za 2020 r. (o 10%). Największy wzrost wystąpił w przypadku zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości – o 152,5 tys. zł oraz pozostałych odsetek - o 53,2 tys. zł.

Naczelnik Wydziału Finansowo–Budżetowego w Starostwie wyjaśniła, że na przyczyny wzrostu zaległości wskazuje fakt, iż w 2021 r. skumulowały się dwa terminy płatności w związku z ustawowym przesunięciem terminu wymagalności opłaty za rok 2020¹³. W efekcie zaległości, które w normalnym trybie zostałyby przypisane do 2020 r., stały się zaległościami roku 2021. Zwiększenie stanu zaległości w § 0550 spowodowane było nieterminowym regulowaniem należności, natomiast w przypadku § 0920, przyczyną zwiększenia stanu zaległości na koniec 2021 roku było kwartalne przypisanie odsetek osobom nieterminowo regulującym należności oraz uporczywym dłużnikom.

(akta kontroli str. 336-339)

2.2. Sprawozdania budżetowe z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami (Rb-27ZZ) za 2020 r. i 2021 r. zostały sporządzone zgodnie z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.

(akta kontroli str. 232-256)

2.3. W 2021 r. Starostwo prawidłowo przekazywało Wojewodzie Lubuskiemu 75%¹⁴ i 95%¹⁵ wpływów osiąganych w związku z realizacją zadań w zakresie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa oraz potrąciło na rzecz powiatu odpowiednio 25% i 5% tych wpływów, które stanowiły dochód Powiatu.

Łączne wykonanie dochodów w 2021 r. w rozdziale 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami wyniosło 1.542,8 tys. zł, z czego do LUW odprowadzono kwotę 1.158,9 tys. zł, a 383,9 tys. zł potrącone zostało jako dochód Powiatu.

Starostwo zgromadzone dochody przekazywało we właściwej wysokości, zgodnie art. 255 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶,

¹³ Zgodnie z art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899, ze zm.) opłatę wnosi się do 31 marca każdego roku, z góry za dany rok. Natomiast na podstawie art. 15j ust.1 i 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842, ze zm.), nastąpiło przesunięcie terminu opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za 2020 rok, do 31 stycznia 2021 r.

¹⁴ W przypadku paragrafów: 0470 - wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebność, 0550 - opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, 0750 - wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, 0760 - wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, 0770 - wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości.

¹⁵ W przypadku paragrafów: 0830 - Wpływy z usług, 0920 - Wpływy z pozostałych odsetek i 0970 - Wpływy z różnych dochodów.

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

dwukrotnie w ciągu miesiąca¹⁷. Natomiast w miesiącu grudniu 2021 r. środki zgromadzone od dnia 26 grudnia do 31 grudnia, przekazane zostały w ostatnim dniu miesiąca, tj. 31 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 338-375)

2.4. W Starostwie systematycznie prowadzono kontrolę terminowości wpłat należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Należności wyceniano na dzień bilansowy w kwocie wymagalnej zapłaty¹⁸, a odsetki od nieterminowych płatności naliczano i ewidencjonowano co najmniej raz na kwartał¹⁹.

Pod datą 31.12.2021 r. Starostwo dokonało przypisania odpisów aktualizujących należności, ewidencjonując je na koncie 290 w kwocie 1.971,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 376-417)

Opis stanu
faktycznego

3. Działania windykacyjne powiatu wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

3.1. Stan zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na koniec 2020 r. wynosił 1.949,6 tys. zł, natomiast na koniec 2021 r. - 2.143,5 tys. zł. W 2021 r. w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych i egzekucyjnych Starostwo uzyskało wpływy z tego tytułu w wysokości 398,7 tys. zł. Kwota ta stanowiła 20,5% stanu zaległości na koniec 2020 r. oraz 18,6% zaległości na koniec 2021 r.

(akta kontroli str. 338-339,418-421)

3.2. Na podstawie przeglądu analitycznego stanu należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa²⁰, których termin płatności upłynął, dokonano celowego doboru próby pięciu największych kwotowo zaległości²¹ na łączną kwotę 525,8 tys. zł, co stanowiło 24,6% zaległości ogółem na koniec 2021 r.

Analiza pod kątem skuteczności prowadzonych przez Starostwo działań windykacyjnych wykazała, że były one rzetelne i adekwatne. Podejmując czynności windykacyjne, pracownik Wydziału Finansowo-Budżetowego Starostwa przysyłał dłużnikom wezwania do zapłaty, w których podawano: kwotę do zapłaty (kwotę należności wraz z ustawowymi odsetkami), numer rachunku bankowego do wpłaty oraz informację, że w przypadku nie wpłacenia należności w ciągu 7 dni od daty otrzymania wezwania, zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne w celu przymusowego ściągnięcia należności, co spowoduje dodatkowe obciążenie kosztami egzekucji²².

Wprawdzie, w przypadku braku zapłaty, nie podejmowano działań informacyjnych wobec konkretnych dłużników zmierzających do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązku zapłaty należności, jednakże Starosta wyjaśnił, że takie działania były prowadzone wobec większych grup osób zobowiązanych do uiszczenia opłaty rocznej. Polegały one na wykorzystaniu regionalnych mediów za pomocą których Starostwo przypominało o obowiązku uiszczenia opłaty rocznej bez wezwania oraz zamieszczania, za zgodą administracji, stosownej informacji o obowiązku uiszczenia tej opłaty w budynkach mieszkalnych, gdzie większość lokatorów stanowili wierzyci

¹⁷ Wg stanu środków na 10 dzień miesiąca – w terminie do 15 dnia danego miesiąca, a na 20 dzień miesiąca – w terminie do 25 dnia danego miesiąca.

¹⁸ Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (*Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.*).

¹⁹ Zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

²⁰ Stan na dzień 31 grudnia 2021 r.

²¹ Cztery zaległości z tytułu użytkowania wieczystego i jedna z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

²² W 2020 r. wysłanych zostało 173 wezwań, a w 2021 r. - 227 wezwań.

użytkownicy. Planowane jest także umieszczenie z początkiem każdego roku, na stronie internetowej Starostwa oraz na facebooku informacji przypominającej o terminowej zapłacie oraz konsekwencjach nie zapłacenia należności opłaty rocznej. Starosta wyjaśnił także, że obowiązek uiszczenia opłaty rocznej za wieczyste użytkowanie gruntów ciąży na właścicielu nieruchomości.

W przypadku braku wpłaty, Starostwo przekazywało sprawę do kancelarii prawniczej²³ w celu wszczęcia i prowadzenia przez nią dalszego postępowania windykacyjnego²⁴. Kancelaria m.in.:

- wszczyniała sprawy egzekucyjne,
- kierowała do sądu pozwy o zapłatę,
- kierowała do sądu wnioski o nadanie klauzuli wykonalności,
- występowała do komornika z wnioskiem o wszczęcie egzekucji.

(akta kontroli str. 422-557)

3.3. W 2021 r. Starosta nie występował do Wojewody Lubuskiego o zgodę na zawarcie ugody w sprawie spornej należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Starosta wyjaśnił, że wynikało to z tego, iż w tych latach nie wpłynął do niego żaden wniosek o zawarcie takiej ugody.

(akta kontroli str. 558)

3.4. W 2021 r. Starosta nie udzielał ulg w spłacie należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Nie występował również do Wojewody Lubuskiego o zgodę na odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty należności z tytułu gospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa. Starosta wyjaśnił, że wynikało to z faktu, iż w tym okresie nie wpłynął do niego żaden wniosek o udzielenie ulgi w spłacie należności.

Pismami z dnia 19 października 2018 r.²⁵ Starosta wnioskował natomiast do Wojewody Lubuskiego o umorzenie należności cywilnoprawnych z tyt. opłat za użytkowanie wieczyste oraz odsetek ustawowych wobec dziewięciu spółek, które zostały wykreślone z KRS lub nie dopełniły obowiązku wpisu do KRS i tym samym, z dniem 1 stycznia 2016 r., zostały uznane za wykreślone z rejestru. Miało to na celu urealnienie danych wykazywanych w sprawozdaniu Rb-27ZZ przedstawiającym należności pieniężne z tyt. gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Powołał się przy tym na przepisy art. 55 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, które stanowią o możliwości umorzenia należności cywilnoprawnych przypadających Skarbowi Państwa od osób prawnych, które zostały wykreślone z właściwego rejestru osób prawnych oraz na art. 12a ustawy o gospodarce nieruchomościami wskazującym, iż uprawnionym do dokonania takich umorzeń jest wojewoda.

Wojewoda odmówił umorzenia tych należności stwierdzając, że na tym etapie byłoby to przedwczesne. Wskazał przy tym na konieczność ustalenia, czy w każdej z tych spraw nie istnieje możliwość odzyskania należności Skarbu Państwa od członków ich zarządów, likwidatorów oraz osób trzecich, jak również brak jest majątku tych firm.

²³ Zgodnie z § 1 pkt 9 umowy zawartej przez Powiat na obsługę prawną, do obowiązku kancelarii należało prowadzenie (włącznie z wysyłaniem korespondencji) w imieniu Powiatu postępowań sądowych przed sądami powszechnymi i administracyjnymi oraz reprezentacja w postępowaniach egzekucyjnych (zastępstwo procesowe lub prawne).

²⁴ W 2020 r. przekazano sześć spraw, a w 2021 r. – 44 sprawy.

²⁵ Pisma od Nr FB.3152.862.2018.MT do Nr FB.3152.871.2018.MT.

Naczelnik Wydziału Finansowo–Budżetowego w Starostwie wyjaśniła, że Spółki prawa handlowego, które były zarejestrowane w rejestrze sądowym RHB i do dnia 31 grudnia 2015 r. nie dopełniły obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców KRS, z dniem 1 stycznia 2016 r. utraciły zdolność prawną (podmiotowość prawną) – przestały istnieć, a ich mienie, w tym także prawa i obowiązki, przeszły na Skarb Państwa. Uznaliśmy zatem, że skoro własność majątku przejął Skarb Państwa bezzasadna jest sugestia Wojewody, iż konieczne jest ustalenie, czy w każdej z tych spraw nie istnieje możliwość odzyskania należności Skarbu Państwa od członków ich zarządów, likwidatorów oraz osób trzecich, jak również brak jest majątku tych firm. Wskazała również na brak rozwiązań prawnych (przepisów wykonawczych) oraz środków finansowych, które pozwoliłyby na efektywne gospodarowanie przejętym mieniem, jego inwentaryzację i wycenę. Zwróciła uwagę, że Starostwo wnioskowało także do Sądu Rejestrowego o wskazanie podmiotów, które nie dopełniły obowiązku przerejestrowania do KRS. W odpowiedzi uzyskano informację, że Sąd nie prowadzi takiego rejestru, a o ustalenie statusu poszczególnych spółek należy wnioskować indywidualnie.

Do dnia zakończenia kontroli kwestia umorzeń tych należności nie została zakończona.

(akta kontroli str. 558-590)

3.5. Podejmowane w Starostwie działania windykacyjne nie doprowadziły do przedawnienia należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w latach 2018-2020 oraz w roku objętym kontrolą.

3.6. Na podstawie analizy pięciu najstarszych należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na łączną kwotę 238,7 tys. zł, które pozostawały nierozliczone na dzień 31 grudnia 2021 r. stwierdzono, że były to należności, na które zrobiono odpisy aktualizacyjne i które nie zostały spisane jako nieściągalne. Starosta wnioskował do Wojewody Lubuskiego o umorzenie tych należności, jednak wojewoda odmówił ich umorzenia, co zostało szerzej opisane w pkt 3.4. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 413-415,591)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

V. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

²⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (e-PUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zielona Góra, 11 marca 2022 r.

Kontroler:
Sebastian Stępień
specjalista kontroli państwowej

.....

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Wicedyrektora

.....

podpis
